

sodobnih znanstvenih spoznanjih, in široko razgledanost v filozofiji preplete z lahkoto pisateljske imaginacije, ki intuitivno razbira in prebujata skrite povezave in asociacije. Avtor pač ve (in tudi zapiše), da sta »filozofski in poetski jezik različni, jezikovni igri«, res pa je, da filozofija najbolj razveseljuje in navdihuje bralca takrat, ko v njej srečno sovpadeta resnično in poetsko«. Uršičeva *Zima*, knjiga *O sencah*, je kot zaključni del tetralogije tudi pogled v filozofovo delavnico, v mnogovrstnost njegovega opravila in poslanstva, od premišljevalnih ur do javno odgovornega razširjanja modroslovne misli.

»Svet se nadaljuje z nami in brez nas, z menoj in brez mene. Poskušajmo verjeti, da s svetom ni nič «v osnovi» narobe. Dobro je, če to verjamemo. In navsezadnje je tudi res tako. S to mislijo nadaljujem svojo pot, dokler še vidim sence, dokler še razločujem svetlobo in temo, dokler še občutim sončavo.« Tako zaključuje Marko Uršič eno od poglavij knjige *O sencah*. Z njo je zaokrožil pomembno filozofsko delo in se v času, ko je filozofija na Slovenskem skoraj nerazumljivo popularna, v okviru svoje generacije vpisal in izpostavil kot novoplatonist, ki hoče hoditi bolj samotno filozofsko pot.

Zdravko Duša

Senca je manj resnična replika neke forme. Če so ideje resničnejše od čutnih stvari, potem so stvari »sence idej«, tako kot v platonskem idealizmu – če pa so čutne stvari (tj. telesa, neživa ali živa) resničnejše od idej, lahko rečemo obratno, da so ideje »sence stvari«, nekako tako, kakor pojmuje ideje novoveški empirizem. Seveda imajo stvari tudi svoje optične, bolj ali manj temne sence, ki kažejo na njihovo materialno realnost. V sodobnem svetu pa svetle, pogosto presvetljene sence na kompjuterskih displejih s svojo virtualno realnostjo vse bolj zastirajo resničnost narave in duha. Toda sence, realne ali virtualne, so vselej tudi simbolne forme, ki ohranjajo »transcendenčno napetost« v veliki vesoljni »verigi bitij« – zato je tudi ta knjiga *bvalnica senci* in obenem spomin na svetlobo bivanja, na Luč.

00,00 €

Kristalna tekstura na naslovnici je izrez in barvna modifikacija slike Zdenke Žido *Brez naslova*, 2000 (akril na platnu 130 x 160 x 10 cm). – V okencu: *Selfi* (foto **).

Cankarjeva
založba

marko uršič
štirje časi zima

marko uršič
štirje časi
zima

o
sencah

Tetralogija *Štirje časi*, filozofsko-pisateljski projekt brez prave primerjave v sodobni slovenski literaturi, se po dobrem desetletju, odkar je Cankarjeva založba izdala *Pomlad*, iztekajo v *Zimo* oziroma knjigo *O sencah*. Kar je pomembno poudariti. Avtor je namreč bralca v svoje obsežno delo uvajal, med drugim, s pojasnilom, da štirje časi niso le praktična astronomska razdelitev, ampak da gre tudi za sedanjost, preteklost, prihodnost in večnost.

In prav slednja posebej zaznamuje vse plasti ter nepreštevne povezave in korespondence zimske knjige o sencah. Njena rdeča nit so filozofsko-literarni dialogi in monologi, človeška in idejna srečanja med istimi štirimi glavnimi osebami, ki so se na dolgem avtorjevem potovanju že udomačili v *Štirih časih*, poleg njih pa tokrat nastopajo še drugi liki, »od daleč sence, od blizu duše«. Sence kot podvojitve ali replike nekih »močnejših«, resničnejših form niso zgolj temne, sivo-črne, lahko so tudi svetle in barvne, čeprav slednje običajno imenujemo drugače – ideje, angeli, virtualne figure in podobno. Vselej pa gre za naše odseve, projekcije in podaljške, religiozna in virtualna nadaljevanja naše nedorečenosti in končnosti, ki je poslednje vprašanje in vir filozofije, znanosti in človekovega delovanja nasploh. Premišljevanje o sencah, o igrah svetlobe in teme, je obenem filozofski premislek o sami resničnosti ter o tistem, kar nas presega, kar je »onkraj« naše vsakdanje realnosti.

Premišljeno strukturirana knjiga prepleta štiri nize ali »pramene« v štirih »sedmerkah« – torej tednih oziroma luninih menah. Filozofsko jedro tvorijo tri predavanja o sencah, literarnozgodovinsko jih dopolnjuje niz štirih »dvoran spomina« – štiri slike iz starega Egipta, ki so v kontrapunktičnem odnosu do pretežno sodobne tematike knjige. O sodobnih virtualnih sencah našega časa, torej o virtualni realnosti, avtor razmišlja tudi v esejistični obliki.

Njegov širok pristop naravnost razvaja bralca, poznavalsko se obrača k umetnosti in odpira vpoglede v slikarstvo, suvereno poseže, kot je odlično izpričal že v predhodni *Jeseni*, po